

SZTANDAR LUDU

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Rok I

Lublin, niedziela 5 sierpnia 1945 r.

Nr 127

EPILOG

Konferencja Wielkiej Trójki skończyła się i jej postanowienia zostały ogłoszone w obszernym komunikacie.

Również spotkanie to skończyło się pełnym porozumieniem wszystkich przymierzonych, przekraczając jakiegokolwiek rachuby na rozdziewki w obozie demokracji.

Należy przy tym podkreślić, że o ile łatwiej było działać zgodnie w wojnie przeciwko wspólnemu wrogowi o tyle przecież trudniej jest znaleźć wspólny język, jeżeli chodzi o rozdział ról podczas pokoju.

To też osiągnięcia konferencji poczdamskiej należy ocenić bardzo wysoko. Można nawet powiedzieć, że zostały czynione pierwsze kroki, by wygrać pokój, to znaczy by nastał pokój sprawiedliwy i trwały.

Treść komunikatów wykazuje wyraźnie dobrą wolę wszystkich stron, które nawzajem szły sobie na rękę.

Pierwszą część tego komunikatu, najobszerniejszą poświęconą jest losowi Niemiec, który obecnie został ostatecznie przypięczony.

Zapewne musieli rozczarować się ci wszyscy, którzy spodziewali się w stosunku do Niemiec czegoś, w przybliżeniu chociażby podobnego do roku 1918, musieli rozczarować się ci wszyscy, którzy marzyli o kompromisie w takiej czy innej formie.

Komunikaty poczdamskie rozwiąły te złudzenia.

Wymowa postanowień jest niedwuznaczna. Niemcy zostają pozbawieni kierującego centra politycznego.

Oznacza to, że przynajmniej w najbliższej przyszłości Niemcy jako państwo suwerenne, chociażby z ograniczoną władzą, istnieć nie będą, przy czym komunikat nie wyznacza daty, daje jednak do zrozumienia, że stan taki potrwa tak długo, póki nie znikną z życia politycznego Niemiec ostatnie ślady hitlerizmu ze wszystkich dziedzin życia społecznego.

Równocześnie mocarstwa sojusznicze wyszły ze słusznego założenia, że warunkiem utrzymania takiego stanu rzeczy jest degradacja przemysłu niemieckiego, zniszczenie trustów i karteli, które jak wiadomo były głównymi inspiratorami hitlerizmu.

Nie powtórzono też błędów poprzedniej wojny, kiedy to ofiarowano Niemcom kredyty, by mogli rzekomo spłacać odškodowania wojenne. Niemcy kredyty im wówczas udzielone, zużyli nie dla odbudowy kraju, a na dozbiorzenia, które miały przygotować odwet.

Wydawałoby się, że po takich doświadczeniach nie znajdą się ludzie, którzy zechcą powtórzyć te eksperymenty. Okazało się jednak, że znaleźli się tacy wśród reakcyjnych kół angielskich konserwatystów i amerykańskich izolacjonistów, którzy wszczęli całą kampanię mającą za cel „uratować Niemcy”.

Komunikat konferencji poczdamskiej odpowiedział tym wszystkim jasno i wyraźnie.

Niel Żbiodniarze muszą być ukarani! Nie ulega wątpliwości, że takie rozwiązanie jest w wielkiej mierze zasługą Wielkiej Trójki, który pierwszy wysunął sprawę bezwzględnych odškodowań w naturze, w urządzeniach i sprzęcie.

Postanowienia konferencji nie mają jednak za cel zemstę. Chodzi jedynie o to, by raz na zawsze wykorzystać hitlerizm i rasizm niemiecki.

Spamiętnienia dla narodów niemieckiemu, możliwość do poprawy, by naród niemiecki mógł w przyszłości

wrócić do normalnego życia państwowego.

W tym celu zezwolono na istnienie wszystkich partii demokratycznych, na wprowadzenie wolności słowa i prasy.

Szczególne i odrębne miejsce w postanowieniach konferencji poczdamskiej zajmuje sprawę naszych granic zachodnich.

Wielkie nasze zwycięstwo jest oczywiste. Uzyskaliśmy więcej, jak wszystkie inne państwa, zajęliśmy pozycję godną wielkiego suwerennego państwa. Podkreślił to zaledwie kilka dni temu

na tym miejscu, że wynik taki, mogliśmy osiągnąć, dzięki naszej polityce, dzięki naszemu sojuszowi ze Związkiem Radzieckim.

Obecnie możemy podsumować wyniki tej słusznej polityki, wyniki realne, które wróciły naszemu narodowi odcieczne kraje słowiańskie.

Każdy Polak winien zdawać sobie sprawę z tego, że nie kto inny właśnie jak obóz demokracji polskiej zdobył dla milionów rzesz chłopów, robotników, rzemieślników, kupców i inteligentów olbrzymie bogactwa kraju, które

staną się dla nas źródłem dobrobytu i potęgi.

Każdy Polak winien wiedzieć, że to właśnie obóz demokracji polskiej swą jasną polityką oparcia o ZSRR pozbawił Niemców ich odciecznej bramy, wypadowej na wschód. Zakończył raz na zawsze z nacierającym na wschód imperializmem niemieckim.

Osiągnęliśmy pokój sprawiedliwy i trwały. Polska stanęła silną stopą nad Odrą i Bałtykiem. Taki jest epilog hitlerowskiego pochodu na ziemie słowiańszczyzny.

Pełny tekst postanowień konferencji berlińskiej

W dniu 17 lipca 1945 roku prezydent Stanów Zjednoczonych Harry Truman, Przewodniczący Rady Komisarzy Ludowych ZSRR generalissimus J. Stalin i premier W. Brytani Winston Churchill wraz z p. Attlee, spotkali się na konferencji berlińskiej Trzech Mocarstw. Towarzyszyli im ministrowie spraw zagranicznych trzech rządów, W. Molotow, O. F. Benson i A. Eden, naczelnicy sztabów i inni doradcy.

W okresie od 17 do 23 lipca odbyło się 9 posiedzeń. Następnie przerwano narady na 2 dni, aby umożliwić prem. W. Brytani Churchillowi, ministrowi Edenowi i Attlee wyjazd do Londynu celem zapoznania się z wynikami wyborów do parlamentu angielskiego.

W dniu 28 lipca pan Attlee wrócił na konferencję, w charakterze premiera, w towarzystwie nowego ministra spraw zagranicznych

pana S. Bevena. Później odbyły się jeszcze 4 posiedzenia. Podczas konferencji odbywały się regularne spotkania kierowników trzech mocarstw w obecności ministrów spraw zagranicznych oraz regularne konferencje ministrów spraw zagranicznych.

Codziennie odbywały się również posiedzenia komisji powołanych do życia na konferencji ministrów spraw zagranicznych, dla wstępnego opracowania problemów.

Posiedzenia odbywały się w Cecilienhof koło Poczdamu. Konferencja zakończyła się w dniu 2 sierpnia 1945 roku.

Uchwalono szereg ważnych decyzji. Podczas narad nastąpiła wymiana opinii w wielu problemach. Omawianie tych zagadnień będzie kontynuowane w Radzie Ministrów Spraw Zagranicznych utworzonej na tej konferencji.

Prez. Truman, generalissimus Stalin i premier Attlee opuszczają konferencję, która wzmocniła więzy łączące trzy narody i rozszerzyła ramy ich współpracy i wzajemnego zrozumienia z nowym przekonaniem, że ich rządy i narody wraz z innymi narodami zjednoczonymi zapewnią światu sprawiedliwy i długotrwały pokój.

Konferencja osiągnęła porozumienie w sprawie utworzenia Rady Ministrów Spraw Zagranicznych reprezentujących 5 głównych mocarstw dla kontynuowania koniecznych spraw przygotowawczych i omawiania rozmaitych problemów, które na podstawie porozumienia między uczestniczącymi w radzie mogą od czasu do czasu być przekazane Radzie.

Rada Pięciu Mocarstw

Tekst porozumienia o utworzeniu Rady Ministrów Spraw Zagranicznych ma następujące brzmienie:

1. Należy utworzyć Radę, w skład której wejdą ministrowie spraw zagranicznych Zjednoczonego Królestwa, Związku Radzieckiego, Chin, Francji i Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

2. a) Rada, będąc normalnie obradowała w Londynie, który będzie stałą siedzibą Zjednoczonego Sekretariatu podlegającego Radzie. Każdemu ministrowi spraw zagranicznych będzie towarzyszył zastępca, zajmujący odpowiedzialne stanowisko, któryby mógł działać w nieobecności ministra spraw zagranicznych oraz nieduży zespół współpracowników technicznych.

b) Pierwsze posiedzenie Rady odbędzie się w Londynie najpóźniej dnia 1 września b. r. Posiedzenia będą mogły się odbywać na podstawie ogólnego porozumienia w innych stolicach.

3. a) Niecierpiącymi zwłoki i ważnymi zadaniami Rady jest przede wszystkim opracowanie traktatów pokojowych w stosunku do Włoch, Rumunii, Bułgarii, Węgier, Finlandii, celem przedstawienia ich Narodom Zjednoczonym oraz przygotowanie wniosków w sprawie uregulowania nierozwiązanych jeszcze problemów terytorialnych które powstały w związku z zakończeniem wojny w Europie. Rada przygotowuje również projekt układu pokojowego dla Niemiec.

b) Dla wykonania tych zadań, Rada będzie się składała z członków reprezentujących te państwa, które podpisały warunki kapitulacji podyktowane danemu państwu nieprzyjacielskiemu. Przy omawianiu problemów związanych z opracowaniem układu pokojowego z Włochami będzie się uważało Francję, jako państwo, które podpisało warunki kapitulacji Włoch. Inne państwa będą zaproszone o ile na porządku dziennym Rady znajdują się sprawy które ich dotyczą.

c) Utworzenie Rady Ministrów Spraw Zagranicznych dla celów specjalnych, określonych w niniejszym komunikacie, nie jest sprzeczne z porozumieniem zawartym na konferencji krymskiej w sprawie okresowych

konsultacji ministrów spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych, Anglii i ZSRR.

d) Konferencja zajęła się również sprawą Europejskiej Komisji Konsultatywnej i z zadowoleniem przyjęła do wiadomości, że komisja wyrażała się ze swych zadań przedstawiając zlecenia w sprawie bezwarunkowej kapitulacji Niemiec, stref okupacyjnych w Niemczech i Austrii oraz międzysojuszniczego

mechanizmu kontrolnego w tych krajach. Po ustanowieniu, że dalsza praca o charakterze szczegółowym w sprawie koordynacji sojuszników dotyczących kontroli nad Niemcami i Austrią wejdzie w zakres działania Rady Kontroli w Berlinie i Komisji Sojuszniczej w Wiedniu. W związku z tym zaleca się rozwiązanie Europejskiej Komisji Konsultatywnej.

Rada Kontroli nad Niemcami

Armie sojuszników okupują terytorium Niemiec. Naród niemiecki zaczyna pokutować za straszne zbrodnie dokonane pod kierownictwem tych, których działalność Niemcy w okresie sukcesów otwarcie aprobowali i którym okazywali ślepe posłuszeństwo.

Na konferencji osiągnięto porozumienie w sprawie politycznych i gospodarczych zasad skoordynowanej polityki sojuszników w stosunku do pokonanych Niemiec. Celem tego porozumienia jest wykonanie postanowień krymskich dotyczących Niemiec. Niemiecki militarizm i rasizm będą wykorzystane, a sojusznicy działając w porozumieniu, przyjmą odpowiednie środki, aby Niemcy nie stanowili już nigdy groźby dla swych sąsiadów i dla pokoju świata.

Sojusznicy nie zamierzają, wypęlić narodu niemieckiego, ani zamienić go w naród niewolników. Zadaniem ich jest dać niemieckiemu narodowi możliwość do przygotowania się do tego, aby w przyszłości odbudować mogli swe życie na zasadach demokratycznych i pokojowych. Jeżeli Niemcy będą dążyć do tego szczerze, konsekwentnie będą one mogły z biegiem czasu zająć miejsce wśród narodów świata.

1) Zgodnie z porozumieniem o kontroli nad Niemcami władza zwierzchnia będzie wykonywana przez głównodowodzących sił zbrojnych ZSRR, W. Brytani, Stanów Zjednoczonych i Republiki Francuskiej w poszczególnych strefach okupacyjnych oraz wspólnie przez nich wszystkich w charakterze członków Rady Kontroli.

a) W miarę praktycznej możliwości należy

stosować jednolite metody traktowania ludności niemieckiej w całych Niemczech.

3) Celem okupacji Niemiec jest rozbrojenie i demokratyzacja Niemiec oraz likwidacja całego przemysłu niemieckiego, który mógłby być użyty do produkcji wojennej — względnie kontrola nad tym przemysłem. Dla osiągnięcia tego celu rozwija się wszystkie lądowe, morskie, powietrzne siły zbrojne Niemiec, wojska SS, SA, gestapo wraz ze wszystkimi organizacjami, sztabami, instytucjami, sztabem generalnym, korpusem oficerskim, korpusem rezerwistów, szkołami wojennymi i wszystkimi innymi militarnymi i paramilitarnymi organizacjami oraz klubami i stowarzyszeniami, których celem jest utrzymanie tradycji wojskowej w Niemczech. W ten sposób uniemożliwi się raz na zawsze odrodzenie lub reorganizację niemieckiego militarysty i nazizmu.

Wszelki sprzęt wojenny i środki produkcji broni mają być zniszczone lub oddane do dyspozycji sojuszników. Produkcja samolotów i wszelkiego sprzętu wojennego będzie zakazana. Celem okupacji Niemiec jest również przekonanie narodu niemieckiego, że ponosi całkowitą klęskę wojkową i że nie będzie mógł uniknąć odpowiedzialności za to, co sam uczynił na siebie.

4) Całe prawodawstwo niemieckie, które stanowiło podstawę ustroju hitlerowskiego lub wprowadzało dyskryminację rasową, religijną lub polityczną — zostało zniszczone.

5) Przestępcy wojenni i te osoby, które brały udział w planowaniu, lub wykonywaniu hitlerowskich przedsięwzięć, które pociągnęły za sobą okrucieństwa, lub inne przestępstwa (Ciąg dalszy na str. 2-3).

Pełny tekst postanowień konferencji berlińskiej

(Dokończenie ze str. 1-szej)

Polacy mają być aresztowani i przekazani władzy. Przywódcy partii hitlerowskiej oraz jej zwolennicy i kierownicy instytucji i organizacji hitlerowskich oraz wszelkie inne osoby niebezpieczne dla okupacji i jej celów, mają być aresztowane i internowane.

6) Wszyscy członkowie partii hitlerowskiej, którzy byli nie tylko członkami, ale i działaczami, muszą być czynni w działalności partii, zostaną umiędzieli z odpowiedzialnych stanowisk i zastąpieni przez osoby, które ze względu na swą postawę polityczną i moralną mogą okazać pomoc przy stworzeniu prawdziwie demokratycznych instytucji w Niemczech.

7) Niemiecki system wychowawczy będzie kontrolowany w ten sposób, by zlikwidować całkowicie doktryny hitlerowskie i militarystyczne i możliwe rozwijać idee demokratyczne.

8) Sądownictwo zostanie zreorganizowane zgodnie z zasadami demokracji.

9) Administracja niemiecka zostanie zde-

centralizowana pod względem struktury politycznej. Popierać się będzie zasadę odpowiedzialności lokalnej. W tym celu samorządy lokalne będą przywrócone w całych Niemczech i powstaną rady pochodzące z wyborów demokratycznych.

Wszystkie demokratyczne partie polityczne będą dozwolone i będą się cieszyły poparciem w całych Niemczech. W administracji krajów, prowincji i okręgów zostaną wprowadzone zasady wyborów reprezentatywnych. W chwili obecnej nie będzie utworzony centralny rząd niemiecki, lecz powstaną centralne departamenty administracyjne, przede wszystkim w dziedzinie skarbowości, transportu, komunikacji, handlu zagranicznego i przemysłu. Na czele tych departamentów będą stali sekretarze stanu, którzy będą podlegać kierownictwu Rady Kontrolnej.

10) Wolność słowa, prasy i wyznania będzie dozwolona, o ile nie będzie naruszała zasad bezpieczeństwa państwa. Dozwolone są również związki zawodowe. Instytucje religijne będą szanowane.

Gospodarcze zasady kontroli nad Niemcami

11) Celem zlikwidowania niemieckiego potencjału wojennego produkcja broni, amunicji i sprzętu wojennego wszelkiego rodzaju, jak również produkcja samolotów i statków morskich zostanie zabroniona. Produkcja metali, chemikali i maszyn koniecznych dla gospodarki wojennej będzie ściśle kontrolowana i ograniczona do ustalonych powyższych, pokojowych potrzeb niemieckich. Urządzenia przemysłowe, które nie będą konieczne do tej produkcji zostaną z Niemiec usunięte zgodnie z planem odszkodowań, lub też zostaną zniszczone.

12) W najbliższym czasie gospodarka niemiecka będzie zdecentralizowana. Kartele, trusty, syndykaty i inne monopole zostaną zlikwidowane.

13) Przy urządzaniu gospodarki wiejskiej i pierwszemu rzędzie popierany będzie rozwój rolnictwa i pokojowego przemysłu na pokrycie potrzeb wewnętrznych Niemiec.

14) Przez czas trwania okupacji Niemcy będą traktowane, jako jedna część gospodarczą. W związku z tym będzie prowadzona wspólna polityka. Wspólne zasady w stosunku do górnictwa i przemysłu, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, systemu plac, cen, przydziałów, żywności, bankowości, zasad podatkowych i celnych, odszkodowań i likwidacji potencjału wojennego, transportu i komunikacji.

15) Gospodarka niemiecka zostanie poddana kontroli aliantów, lecz jedynie w zakresie koniecznym do przeprowadzenia demilitaryzacji i rozbrojenia oraz do ściągania odszkodowań i do utrzymania produkcji na poziomie

niezbędnym dla zapewnienia zaopatrzenia wojsk okupacyjnych i koniecznych dla zaopatrzenia niemieckiej ludności, by zapewnić jej stopę życiową, która nie przewyższa stopy życiowej w innych krajach europejskich (z wyłączeniem USA, Zjednoczonego Królestwa i Związku Radzieckiego). Kontrola ta ma poza tym na celu zapewnienie sprawiedliwego podziału artykułów pierwszej potrzeby w rozmiarach strefach okupacyjnych, w ten sposób by utrzymać równowagę ekonomiczną Niemiec i zmniejszyć potrzeby importu. Przemysł niemiecki i handel międzynarodowy będzie ściśle kontrolowany w tym celu, aby zapobiec rozwojowi niemieckiego potencjału wojennego. Wszystkie niemieckie publiczne i prywatne instytucje naukowe związane z działalnością gospodarczą będą również ściśle kontrolowane.

16) Zostanie utworzony odpowiedzialny niemiecki aparat administracyjny, który będzie sprawował kontrolę gospodarczą.

17) Będą poczynione kroki mające na celu odbudowę w jak najkrótszym czasie komunikacji, zwiększenie wydobycia węgla, produkcji rolniczej, naprawę domów mieszkalnych i przedsiębiorstw użyteczności publicznej.

18) Rada Kontroli poczyni odpowiednie kroki w celu zajęcia niemieckich aktywów znajdujących się zagranicą.

19) Po wypłacie odszkodowań należy Niemcom pozostawić dostateczne środki zapewniające im byt bez pomocy zewnętrznej. Sumy uzyskane z eksportu będą przeznaczone przede wszystkim na pokrycie zobowiązań importowych.

Odszkodowania

1) Odszkodowania dla Związku Radzieckiego pokryte będą przez świadczenia w naturze pochodzące z radzieckiej strefy okupacyjnej i składów niemieckich znajdujących się zagranicą.

2) Związek Radziecki zadowolony pretensje odszkodowawcze Polski ze swego udziału w odszkodowaniach.

3) Odszkodowania dla Stanów Zjednoczonych, Zjednoczonego Królestwa i innych krajów do tego uprawnionych będą pokryte przez świadczenia w naturze pochodzące z zachodnich stref okupacyjnych oraz zajęcia niemieckich składów zagranicznych.

4) Związek Radziecki otrzyma poza tym dodatkowo z zachodnich stref okupacyjnych: a) 15% nadających się do użytku kompleksów urządzeń przemysłowych, metalurgicznych, chemicznych i maszynowych, które nie są niezbędne dla niemieckiej gospodarki pokojowej w zamian za co wyda odpowiednią ilość żywności, węgla, cynku, drzewa, ropy.

b) 10% urządzeń przemysłowych, które nie są konieczne niemieckiej gospodarce pokojowej. Zostaną one wydane rządowi radzieckiemu jako zadatek na sumę odszkodowań.

5) Ilość urządzeń przemysłowych, które mają być przekazane Związkowi Radzieckiemu na poczet odszkodowań będzie określona w przeciągu najbliższych 6 miesięcy licząc od dnia dzisiejszego.

6) Umowanie urządzeń przemysłowych rozpocznie się jak najwcześniej i będzie zakończono w przeciągu 2 lat od momentu określonego pod punktem 5.

Dostawa artykułów przewidzianych w punkcie 4-ym a) powinna być dokonana przez Związek Radziecki w przeciągu lat 5. Określenie charakteru i ilości urządzeń przemysłowych zdanych do odszkodowań będzie dokonane przez Radę Kontrolną (z udziałem Francji i będzie zatwierdzone przez dowódcę strefy okupacyjnej, z której urządzenia przemysłowe będą umowane).

7) Przed określeniem ogólnej wysokości urządzeń przemysłowych, które zostaną usunięte będą dokonane dostawy zaliczkowe określone przez Radę Kontrolną.

8) Związek Radziecki zrzeka się wszelkich odszkodowań w naturze pochodzących z niemieckich należności zagranicznych, z wyjątkiem tych, które są określone w punkcie 9.

9) Rządy Królestwa Zjednoczonego i Stanów Zjednoczonych zrzekają się odszkodowań z przedsiębiorstw niemieckich położonych w strefie wschodniej i niemieckich należności zagranicznych znajdujących się w Bułgarii, Finlandii, Rumunii, wschodniej Austrii i na Węgrzech.

10) Rząd Radziecki zrzeka się pretensji do złota zdobytego przez wojska sojusznicze w Niemczech.

Niemiecka flota i marynarka handlowa

Konferencja doszła do porozumienia w sprawie zdobyciej niemieckiej floty wojennej i marynarki handlowej. Trzy rządy wyznaczają ekspertów, dla opracowania szczegółowych planów. Dalszy wspólny komunikat będzie ogłoszony.

KROLEWIEC

Konferencja doszła zasadniczo do porozumienia w sprawie ostatecznego oddania Związkowi Radzieckiemu Królewca i przylegających doń obszarów. Dokładna linia graniczna będzie ustalona przez ekspertów. Prez. Stanów Zjednoczonych i premier brytyjski oświadczyli, że poprzeczają radziecką w tej sprawie na przyszłej konferencji pokojowej.

Zbrodniarze wojenni

Trzy rządy jeszcze raz potwierdzają swój zamiar szybkiego wymierzenia sprawiedliwości w stosunku do głównych przestępców wojennych, których zbrodnie nie mogą być umiejscowione pod względem geograficznym.

Rządy wyrażają nadzieję, że rozmowy to-

czące się w tej sprawie w Londynie zostaną w najbliższym czasie zakończone porozumieniem i uwagą, że jest rzeczą wielkiej wagi, by procesy głównych przestępców rozpoczęły się jak najwcześniej. Pierwsza lista oskarżonych zostanie ogłoszona przed dniem 1 września.

Austria

Konferencja rozpatrzyła propozycję rządu Austrii i postanowiła zgodnie rozpatrzyć tę kwestię po wkroczeniu wojsk angielskich i amerykańskich do Wiednia.

SPRAWA POLSKI

1) Rządy Trzech Mocarstw przyjmują do wiadomości zawarcie porozumienia między Polakami w kraju i zagranicą, czego wyrazem jest utworzenie Rządu Jedności Narodowej.

2) Rządy Trzech Mocarstw uznają Rząd Jedności Narodowej i tym samym cofają uznanie rządu londyńskiego, który nie istnieje.

3) Rządy W. Brytanii i Stanów Zjednoczonych obowiązują się zabezpieczyć mienie państwa polskiego i jego obywateli, znajdujących się na ich terenach oraz na terenach znajdujących się pod ich kontrolą.

4) Rządy W. Brytanii i Stanów Zjednoczonych obieguje ułatwić repatriację Polaków do

kraju, w szczególności członkom sił zbrojnych i marynarce.

5) Rządy Trzech Mocarstw spodziewają się, że repatriantom będą przysługiwały te same prawa co wszystkim obywatelom polskim.

6) Rządy Anglii, Związku Radzieckiego i Stanów Zjednoczonych przyjmują do wiadomości fakt oświadczenia o przeprowadzeniu w jak najkrótszym czasie powszechnych, równych i tajnych wyborów.

7) Rządy Trzech Mocarstw żądają, aby korespondenci prasy zagranicznej mieli zapewnioną swobodę akcji na terenie Polski, aby mogli poinformować świat o stosunkach w Polsce przed i w czasie wyborów.

Włochy, Bułgaria, Finlandia, Rumunia, Węgry, Hiszpania

Konferencja doszła do porozumienia w sprawie wspólnej polityki dążącej do ugruntuwania w jak najszybszym czasie warunków trwałego pokoju po zwycięstwie w Europie. Trzy Rządy uważają za pożądane, by obecna, anormalna sytuacja we Włoszech, Bułgarii, Finlandii, Rumunii i na Węgrzech została zakończona zawarciem traktatów pokojowych.

Wyrażają one nadzieję, że pozostałe zainteresowane rządy państw sprzymierzonych poprzeczają. Ze swej strony Trzy Rządy polecają przygotowanie traktatu pokojowego z Włochami, jako pierwszą sprawę podlegającą rozpatrzeniu przez Radę Ministrów Spraw Zagranicznych. Zawarcie takiego traktatu pokojowego z uznanym demokratycznym rządem włoskim umożliwi Trzem Rządom poparcie wniosku włoskiego w sprawie otrzymania członkostwa w Organizacji Narodów Zjednoczonych. Trzy Rządy polecają poza tym Radzie Ministrów Spraw Zagranicznych przygotować traktaty pokojowe z Bułgarią, Finlandią, Węgrami i Rumunią. Zawarcie traktatów pokojowych z uznanymi demokratycznymi rządami tych państw umożliwi Trzem Rządom poparcie ich wniosków o przyjęcie do Organizacji Narodów Zjednoczonych. Trzy Rządy zgodziły się rozpatrzyć — każdy z osobna — w najbliższej przyszłości sprawę nawiązania stosunków dyplomatycznych z Finlandią, Rumunią, Bułgarią i Węgrami w czasie nawet wcześniejszym od zawarcia traktatów pokojowych z tymi krajami.

Trzy Rządy nie mają wątpliwości, że ze względu na zmienione warunki wynikające z zakończenia wojny w Europie, przedstawiciele państw sprzymierzonych będą mieli zapewnioną wolność nadawania sprawozdań o rozwoju stosunków w Rumunii, Bułgarii, Finlandii i na Węgrzech.

Jeśli chodzi o dopuszczenie innych jeszcze państw do Organizacji Narodów Zjednoczonych, Trzy Rządy poprzeczają wnioski o przyjęcie tych krajów, które pozostawały neutralne w czasie wojny i które odpowiadały warunkom ustanowionym w Statucie Narodów Sprzymierzonych.

Trzy Rządy zmuszone są jednak oświadczyć, że nie odnoszą się przychylnie do ewentualnego wniosku obecnego rządu hiszpańskiego, który został utworzony dzięki poparciu mocarstw ości, który ze względu na swój charakter, działalność i bliski kontakt z państwami ości, państwami napastczymi nie posiada odpowiednich kwalifikacji usprawiedliwiających przyjęcie do Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Terytoria mandatowe

Konferencja rozpatrzyła propozycję rządu radzieckiego dotyczącą terytoriów mandatowych. Postanowiono, że sprawa byłych terytoriów kolonialnych włoskich będzie rozpatrzona w związku z przygotowaniem traktatu pokojowego z Włochami.

Planowe przesiedlenie ludności niemieckiej

Trzy Rządy uznają, że musi być przedsięwzięte przesiedlenie do Niemiec ludności niemieckiej pozostającej jeszcze w Polsce, Czechosłowacji i na Węgrzech.

Ponieważ przypliw wielkiej ilości Niemców zwiększyłby ciężary, którymi są obciążone władze okupacyjne, Trzy Rządy są zdania, że Sojusznicza Rada Kontrolna w Niemczech powinna przede wszystkim zająć się tą kwestią i zwrócić specjalną uwagę na kierowanie Niemców do poszczególnych stref okupacyjnych.

Rząd czechosłowacki, polski i Rada Kontroli na Węgrzech zostały poinformowane o

Podpisy: J. W. STALIN, H. S. TRUMAN, G. R. ATTLEE.

Prasa zagraniczna o uchwałach konferencji berlińskiej

NOWY JORK, 4. VIII. — Prasa amerykańska podaje na naczelnych miejscach pełny tekst komunikatu z konferencji berlińskiej. Radio amerykańskie przerwało swoją audycję, aby przetransmitować z Białego Damu oficjalny komunikat o obradach W. Trójki w Berlinie. Postanowienia powzięte w Berlinie są szeroko komentowane i przedyskutowywane w prasie i radio.

Komentator radiowy, Edward Maurer, podkreśla, że obrady berlińskie wykazały pełną harmonię, jaką zapanała wśród sprzymie-

rzonych. Szczególnie ważne są postanowienia w sprawie rozbrojenia Niemiec i całkowitego zniszczenia niemieckiego potencjału wojennego.

"New York Herald Tribune" pisze, że konferencja w Berlinie stanowi decydujący krok dla rozwiązywania problemów europejskich. Agencja "Associated Press" podaje oświadczenie senatora Ellendera z partii demokratycznej, gdzie między innymi podkreśla on, że postanowienia powzięte w Berlinie, oznaczają całkowitą demokratyzację Europy.

FRYDERYK ENGELS — w pięćdziesiątą rocznicę zgonu

28. IX. 1820 — 5. VIII. 1895

Dzisiaj mija 50 lat od śmierci Fryderyka Engelsa, genialnego współtwórcy teorii socjalizmu naukowego i materializmu dialektycznego, jednego z największych wodzów międzynarodowego ruchu robotniczego, najbliższego i najserdeczniejszego przyjaciela Karola Marksa.

Historia nie zna drugiego badacza przyrody tak serdecznej i wzruszającej przyjaźni, a zarazem tak ściślej współpracy duchowej dwóch myślicieli, którzy działalnością swoją nakreślili drogę dla stuleci.

Nie ma prawie jednego dzieła naukowego, ba nawet myśli, której nie omawiałoby wspólnie w setkach listów, które stanowią obecnie nieoceniony skarb ich duchowej spuścizny.

Fryderyk Engels urodził się w 1820 r. w Barmen w Niemczech jako syn fabrykanta. Wszelkoniem wykształcony, obznajmiony doskonale z nauką nowoczesnej filozofii i przyrody, historii i ekonomii już w młodych latach rozwija działalność publicystyczną, skierowaną przeciwko reakcji feudalnej, w obronie postępu i demokracji.

Kilka lat spędzonych w tym okresie w Anglii, zaznajomiły go z życiem angielskiej klasy robotniczej, która była najliczniejszą w całej Europie. W wyniku poczynionych obserwacji i gruntownych studiów powstaje wspaniała książka p. t. „Polożenie klasy robotniczej w Anglii”, dzieło, które stało się strasznym oskarżeniem przeciwko niesłychanym warunkom życia klasy robotniczej Anglii i haniebemu wyzyskowi kapitalistów.

Odtąd cała twórczość Engelsa zostaje związana z ruchem robotniczym, z jego walką, której Engels oddaje się z całą namietnością wielkiego rewolucjonisty.

W 1844 r. Engels przyjeżdża do Paryża i tu spotyka się z Marksem, z którym już przedtem prowadził korespondencję. Spotkanie to staje się niezapomnianym świętem dla obu myślicieli, którzy odtąd rozwijają zgodną współpracę, która nie osłabia się na przeciąg całego ich życia.

Uzgadniają oni między sobą swe poglądy, które wykazują zdumiewające podobieństwo. Obaj równocześnie dochodzą do przekonania, że „stosunki prawne i formy państwowe nie mogą być pojęte same przez się, ani też z tak zwanego ogólnego rozwoju ludzkiego, lecz przeciwieństwo wyrażają z materialnych warunków życia”. Obaj stają na gruncie filozofii materialistycznej nie odrzucając jednak jak inni (Feuerbach) dialektyki.

To genialne połączenie materializmu i dialektyki daje im klucz do zrozumienia wszyst-

kich przejawów życia, staje się drogowskazem, którym kierują się przez całe życie.

W roku 1847 Engels wraz z Marksem wstępują do tajnego stowarzyszenia „Związek Komunistów”. Związek ten bardzo szybko pod ich wpływem zmienia swoje oblicze. Z małego sekularnego spisku zamienia się on w wielką organizację robotników o charakterze marksistycznym.

Lecz Marks i Engels nie ograniczają się do udziału w robotniczych organizacjach niemieckich.

Wszędzie tam, gdzie walczą robotnicy — Marks i Engels popierają ich czynem i słowem, ucząc proletariatu w praktyce prawdziwej międzynarodowej solidarności.

rze propagandystycznym. Organizacja ta powierza Marksiowi i Engelsoni opracowanie swego manifestu.

W ten sposób powstał słynny „Manifest Komunistyczny”, jedno z najbardziej natchnionych dzieł ducha ludzkiego.

Niewielka ta książeczka — mówi Lenin o manifestie — warta jest całych tomów duchem jej żyje i działa dotychczas cały zorganizowany i walczący proletariatu świata cywilizowanego.

W manifestcie, dają Marks i Engels po raz pierwszy wykład całokształtu swych poglądów, które zwykliśmy nazywać ogólnym ma-

niem marksizmu.

Lecz Marks i Engels nie ograniczają się do udziału w robotniczych organizacjach niemieckich.

Wszędzie tam, gdzie walczą robotnicy — Marks i Engels popierają ich czynem i słowem, ucząc proletariatu w praktyce prawdziwej międzynarodowej solidarności.

Lecz prócz tych znanych dzieł z dziedziny filozofii materialistycznej i naukowego socjalizmu Engels zajmował się i interesował także literaturą, estetyką, matematyką, archeologią, językoznawstwem i wieloma innymi dziedzinami wiedzy ludzkiej.

Nie wszystkim jest też wiadomo, że był wybitnym znawcą z dziedziny wojskowości, że w spuściźnie po nim otrzymała klasa robotnicza pierwsze fundamentalne dzieła z dziedziny taktyki i strategii wojskowej, z dziedziny teorii fortyfikacyjnej i z historii rozwoju organizacji armii.

Nauki Engelsa o państwie zawarte w jego doskonałej pracy p. t. „Pochodzenie państwa, własności prywatnej i państwa” podzieliły się na podstawę do leninowskiej teorii państwa proletariackiego.

Trudno zaiste znaleźć przykład tak zdumiewającej współpracy duchowej dwóch ludzi jak spotykamy u Marksa i Engelsa.

Uzupelniali się oni zarówno w pracy, tym, jak i w duchowej działalności.

To też nazwiska ich są nierozdzielnie związane i stały się symbolem nowej epoki w historii ludzkości.

Z dziedzictwa zostawionego nam przez Engelsa czerpiemy jasnosc dla polskiej garści. To też każdy robotnik, chłop i inteligent powinien zapoznać się z treścią popularniejszych prac Engelsa.

W ten ich udział w ruchu rewolucyjnym, zmniejsza ich kolejno do zmiany miejsc pobytu.

Wreszcie w 1849 roku wyjeżdżają do Anglii, gdzie już pozostają na stałe.

Tutaj powstaje szereg dzieł Engelsa, z których należy przede wszystkim wyliczyć „Antidühring”.

W dziele tym, w formie polemicznej daje Engels pełny wykład teorii materializmu dialektycznego, ujętej w pracach Marksa tylko szkicowo.

Jego głęboka znajomość przyrodniczości, filozofii i matematyki, umożliwiła mu wniesienie i krytykę każdej dziedziny nauki miesz-

kańskiej.

Prócz Antidühringa zawdzięczamy Engelsoni takie dzieła jak: Ludwigi Feuerbach, Dialektyka przyrody, Pochodzenie rodziny własności prywatnej i państwa i wiele innych.

W r. 1864 wraz z Marksem organizuje 1-ze Międzynarodowe Stowarzyszenie Robotników (t. zw. Międzynarodówka).

Po śmierci Marksa wydaje w jego imieniu całą jego spuściźnie naukową, w którą wkłada ogrom pracy. Niektóre z tomów „Kapitału” wprost sam tworzy z różnych notatek pozostawionych przez Marksa.

Opiekując się jego spuścizną po śmierci, jak zajmował się swym przyjacielem za życia ratując go niejednokrotnie od nędzy, która tak często zaglądała do domu Marksa.

Wydając i pracując nad spuścizną swego wielkiego przyjaciela, Engels nie ustaje w pracy publicystycznej i organizacyjnej.

Rozprzestrzeniając się w ostatnich latach jego życia oportunizm, zmusza go do ciągłej polemiki z oportunistami, którzy usiłują wyrzucić rewolucyjną treść z nauk Marksa.

Do niego zwracają się robotnicy całego świata o pomoc i naukę.

Lecz prócz tych znanych dzieł z dziedziny filozofii materialistycznej i naukowego socjalizmu Engels zajmował się i interesował także literaturą, estetyką, matematyką, archeologią, językoznawstwem i wieloma innymi dziedzinami wiedzy ludzkiej.

Nie wszystkim jest też wiadomo, że był wybitnym znawcą z dziedziny wojskowości, że w spuściźnie po nim otrzymała klasa robotnicza pierwsze fundamentalne dzieła z dziedziny taktyki i strategii wojskowej, z dziedziny teorii fortyfikacyjnej i z historii rozwoju organizacji armii.

Nauki Engelsa o państwie zawarte w jego doskonałej pracy p. t. „Pochodzenie państwa, własności prywatnej i państwa” podzieliły się na podstawę do leninowskiej teorii państwa proletariackiego.

Trudno zaiste znaleźć przykład tak zdumiewającej współpracy duchowej dwóch ludzi jak spotykamy u Marksa i Engelsa.

Uzupelniali się oni zarówno w pracy, tym, jak i w duchowej działalności.

To też nazwiska ich są nierozdzielnie związane i stały się symbolem nowej epoki w historii ludzkości.

Z dziedzictwa zostawionego nam przez Engelsa czerpiemy jasnosc dla polskiej garści. To też każdy robotnik, chłop i inteligent powinien zapoznać się z treścią popularniejszych prac Engelsa.

W ten ich udział w ruchu rewolucyjnym, zmniejsza ich kolejno do zmiany miejsc pobytu.

Wreszcie w 1849 roku wyjeżdżają do Anglii, gdzie już pozostają na stałe.

Tutaj powstaje szereg dzieł Engelsa, z których należy przede wszystkim wyliczyć „Antidühring”.

W dziele tym, w formie polemicznej daje Engels pełny wykład teorii materializmu dialektycznego, ujętej w pracach Marksa tylko szkicowo.

Jego głęboka znajomość przyrodniczości, filozofii i matematyki, umożliwiła mu wniesienie i krytykę każdej dziedziny nauki miesz-

STA IISŁAW SMOLENSKI

Blaski i cienie „Zachodu”

(Wrażenia z pobytu pod okupacją amerykańską)

W pierwszych dniach maja zwary się wreszcie w północnych Niemczech potężne kleszcze dwóch frontów: radzieckiego i anglo-amerykańskiego, miążdząc bezlitośnie szczątki hitlerowskiego oporu.

Plugawa awanturka wdesperali w piaski Meklemburgii potężne czolgi sprzymierzonych armii, ciągnących jak burza ze wschodu i zachodu. Ostatnie strzały „Katuszy” zwiastowały nam nadzieję chwili, o której marzyliśmy podczas długich lat pobytu w piekle obozów koncentracyjnych. Byliśmy wolni...

Razem z kilkutyścinną grupą więźniów z obozu w Oranienburgu znaleźliśmy się w stolicy Meklemburgii — Schwerinie, okupowanej przez wojska amerykańskie. Przez kilkanaście dni ciągnęło wszystkich drogami do ułaski, tysiące Polaków, dając instynktownie do zrzeczenia się w jedną całość, nad którą dumnie powiewał nasz biało-czerwony sztandar.

W ten sposób prędko zgromadziło się w Schwerinie kilkanaście tysięcy Polaków. Byli wśród nich więźniowie z Oranienburga, ewakuowani na północ, oficerowie i szeregowi z „Oflegów” i „Stalagów” i wreszcie liczna grupa robotników cywilnych, zatrudnionych przeważnie w przemyśle i na roli. Byli wśród nas przedstawiciele wszystkich dzielnic Polski, wszystkich zawodów i klas społecznych. Nie brakło kobiet, a nawet małych dzieci.

Nastroj pierwszych dni był wspaniałym, rozkosznym entuzjazmem. Tylko pomysłowo — do tego za szczęście mógło po roku latach niewoli, mroczni i ponurzy ulicami niemieckimi miasta tak wolny człowiek, jak człowiek tegoż — ze zwyciężczych narodów! Jakże dumna

nosiliśmy wszyscy biało-czerwone kokardy, widomy znak przynależności do narodu, który Niemcy z taką pasją pragnęli zerwać z powierzchni ziemi...

W chwili, gdyśmy przybyli do Schwerina, zastaliśmy tam już pewne formy organizowania mas polskich. Oto znajdujący się na miejscu oficerowie z „Oflegów” zajęli się, za pozwoleniem t. zw. „Military Gouvernement” czyli wojskowego zarządu amerykańskiego, organizowaniem osobnych obozów dla Polaków.

W samym mieście znajdowały się także trzy wielkie obozy w pomieszczeniach dawnych żołnierskich koszar. Rzecz polska, lokowała się w nich jak młot. Oto nie mógł znaleźć miejsca w obozie — szukał kwatery w prywatnych domach w mieście, albo po wsiach okolicznych, a nawet biwakowano i po lasach w prowizorycznie rozbitych wojskowych namiotach.

Rierownictwo wszystkich obozów sprawowało wyłącznie w ręku oficerów z „Oflegów”. W pierwszym okresie nikt przeciwko temu nie protestował. Wzrost polskiego mędrdru — po roku lat — wywołwał wśród nas błąd rozczulenia i radości. Każdy z nas cieszył się, że pod komendą własnych oficerów powródimo do Polski nie tak zanurzona w bandę, ale jak karna żołnierska gromada.

Nie darmo czuliśmy się zawsze, przez te lata niewoli, żołnierzami Polski. Właściwie idąc w głąb niemieckich wystrząsów ku wyzłonej wolności. Nawet rozumowanie było proste: uważaliśmy wszyscy, że jest w tej chwili rzecz drugorzędna kto nami kieruje

aby nas tylko jaknajprędzej odprowadzono do kraju. Nisztety — już prędko okazało się, że nie są to bynajmniej rzeczy tak proste, jak się to nam pierwotnie wydawało...

Dłatego też zamykaliśmy początkowo oczy na wszelkie niedostatk i niedociągnięcia. Nie razilo nas to że w t. zw. „Koszarach Grenadierów” część ludzi gnieździła się po brudnych strychach i stajniach, że w dawnej ujeżdżalni 100 ludzi snło na szerszakach słomy, że nie dysponowaliśmy nie tylko żadną łaźnią, ani odzieżalnią, ale nawet musieliśmy się myć na tworze pod prowizorycznymi kranami.

Mówiliśmy sobie na wszystko „ano — trudno, jakoś to się przeżywa. Najważniejsze, że jesteśmy wolni i pośrodku do kraju...”

Gorzej było z jedzeniem. Kierownictwo obozu nie mogło czy nie umiało wstarać się u władz amerykańskich o odpowiednie przydziały. Praktycznie rzecz biorąc skasani byliśmy na dotądnie skromnych zapasów, jakie wojsko niemieckie pozostawiło w koszarowych magazynach. Raz dziennie dostawano nam rano, rano i wieczorem „dowawelmy” gorzka kawa. Porcja chleba wahała się od 250 do 350 gramów dziennie. Od czasu do czasu — kawałek margaryny albo sera. W tych warunkach trudno było podtrzymać wyczerpane głodowaniem organizmy więźniów z obozów koncentracyjnych.

Od czasu do czasu dostawaliśmy poczeki z „Kamplidionem Czerwonym Kłosa”. Jednakże w łodzi, która w żadnym wypadku nie była przeznaczona do naszych potrzeb. Ale w nocy w warunkach i to było dobre.

Na szczęście z pomocą przychodziła nam także nie amerykańska filantropia, ale nasza własna dobroć polska przedziobroć. Co dzień na ławach i stołach wznosiły się kufusze za miasto specjalne „wolówki” zw. „poczeki”. Przeważnie z takich wywarów, które przed Amerykanami trzeba było skrzet-

nie zatajać, co kto mógł. A więc: pół wieprzaka, pół kopy jarek, garnek smietany, ćwierć pazeznej maki...

Naturalnie, że konfiskaty tych produktów, trzeba było dokonywać w miejscach, gdzie nie było w pobliżu Amerykanów. W przeciwnym wypadku robiła się wielka haśa w której miejscowi Niemcy odgrywali rolę nieuczestnych obserwatorów, żywcem pożeranych przez krwiożercze polskie wilki.

W ogóle stosunek Amerykanów do ludności niemieckiej, dużo nam napisał krwi. Naturalnie każdy Niemiec — jak to nieomieszkał określić, na każdym kroku — był zawsze „smiertelnym wrogiem” hitlerowskiego fałszu. Okrucieństwa niemieckie — to dzieło malej grupki ludzi, za których oni, młwy sympatyczny naród, nie ponoszą żadnej odpowiedzialności. Wszystkiemu jest winien „on” — Hitler. Idemem każdego Niemca jest ustrój demokratyczny, a już najbardziej odpowiadający im stosunki państwa w „Stansach Zjednoczonych”. Wobec słuchających tych obzrydliwych podługowań się można było doświadczyć, że rzeczywistym duchowym wodzem Niemiec był... Roosevelt.

Gorzej, że sympatycy, ale i nawet i absolutnie nieinteresujący się w stosunkach amerykańskich Amerykanie brali udział w brędnie na serio. W każdym razie ich zachowanie się wobec Niemców było aż zaniżone „mroźna”. W Schwerinie np. mroźnował nia tylko dawny niemiecki burmistrz, który interesował się w naszym cudzoziemcu, ale pilnowała nasza tam dawna policja, oławione „Schupo”, tyle że noszące teraz na ramionach oznaki z literą „M. G.” (Zasad Wojskowy).

Przewidywały żywiołowe dla Niemców powstanie bez zmiany i były bez wątpienia niejednokrotnie bardziej wstrząsające niż te, at myślnie dostawali. Amerykanie uważali jednak, że wszystko jest w porządku. (D. e. ej)

Z prac komisji dla badania zbrodni niemieckich

3 sierpnia r. odbyło się w lokalu Komisji dla badania zbrodni niemieckich, zebranie sekcji prasowo-propagandowej, na którym omawiano dalsze metody pracy, w związku z jak najżybszym dostarczeniem materiałów Komisji Międzynarodowej.

Postanowiono wezwać wszystkich zainteresowanych tą sprawą, by porozumiewali się z Komisją, mieszcząca się przy ul. Spokojnej 4, pokój nr 58, tel. 31-42.

Kobiety, które przeżywały w obozach doświadczeń, proszone są w pierwszym rzędzie o jak najżybsze zarejestrowanie się.

Pamiętajmy o tym, że każde zbrodnicze niemieckie nad Polską, musi być ujawnione. Niech cały świat dowie się o zbrodniach, popełnianych na naszym Narodzie.

W południe specjalna Komisja udała się do Majdanka.

O Majdanku pisano już bardzo wiele, lecz rozmiary zbrodni były tak wielkie, że każda bytność na miejscu, przynosi nowe, przerażające szczegóły.

Na Majdanku istnieje specjalna sala ekspozycji, ilustrująca szczególnie straszne zbrodnie popełniane tu przez hitlerowców.

Wchodząc do sali ekspozycji, gdzie na wstępie rzucają się nam — oczy, jakby widma przybyły z ząbów, dwaj więźniowie, odziani w tradycyjny strój Majdanka — psiki o odpowiednim nazwykaniu.

Są to oczywiście postacie z wosku, lecz podchwytane po mistrzowsku i oddane z takim realizmem, że mierzchołki pochyłone ich postaci i ślady krwawych uderzeń na twarzy, dają całkowite złudzenie prawdy. Tak musieli wyglądać ludzie, którzy wracali z „przesłuchania”.

Obok narzędzia tortur w postaci młynków do łamania kości i haków, na których wiszały skazane. Robotnik niemiecki musiał precyzyjnie wykonywać owe narzędzia tak, aby za pomocą białej skóry były wymuszać zeznania.

Słynny malarz rosyjski Tolkaczew, który zwiadał Majdank, przeżywał te okropności całej swoją artystyczną wyobraźnią, gdyż na ścianach umieszczono wzbudzające drżenie reprodukcje jego obrazów.

Następnie zwiadamy krematorium. Okazuje się, że na Majdanku znaleziono 1300 mtr. kubiznych spalonych ludzkich kości.

Przechodząc przez latrine, skąd drzwi prowadzą do komór gazowych. Była to ostatnia droga skazanych.

Perfidia niemiecka osłowo tu działała. Wiadomo bowiem, że ciało rozgrzane przed parą i przez to staje się podatne do szybszego wchłaniania gazu.

Do komór wpędzano po 50 osób na raz. Dopóki nie wynalazono gazu, truto ich za pomocą czadu węglowego. Duży otwór w ścianie ukazywał nam piec, z którego szły się śmierć.

„WIELKI WALC” W KINIE „APOLLO”

Film ten omawia na tle życia wielkiego kompozytora Johanna Straussa daje pełną przeżyte artystycznych.

Dobra muzyka, piękny śpiew i gra artystów są wysoce poziomem zadowoli najbardziej wymagającego widza. Reżyser Douvriev umiejętnie ukazał jak to artysta „król walców” Johann Strauss przeżył swoje przeżycia na język muzyki. Z miłości, cierpienia i rozpacz rodzą się wale, które wkrótce śpiewa cały Wiedeń i króże w tysiącach nakładów rozchodzi się po całym świecie. Całość dopełniają filiczne zdjęcia natury.

II LISTA WPLACONYCH PRZEZ ZAKŁADY PRACY I INSTYTUCJE SUM NA SZTANDAR DLA ARMII

Centrale Garbary Lubelskich	10.000 zł.
Firma Łabęcki	5.000 „
Firma Hesse	3.000 „
Huta szkła „Tatary”	5.000 „
Fabryka „Płon”	10.000 „
Fabryka Szwentner	3.000 „
Lubelska Przędzalnica Mięsa	5.000 „
Firma K. R. Vetter	5.000 „
Rzeźnia Miejska	5.000 „
Firma Borkowski	2.000 „
Firma „Caudr”	2.000 „
Firma Kulik	1.000 „
Drożdżownia „Lublin”	4.000 „
Lubian — Wronki	5.000 „
„Elewator Lublin”	3.000 „
„Bengal”	3.000 „
Maj	1.500 „
Monopol Tytoniowy	5.000 „
Monopol Spirytusowy	5.000 „
Slimak Berk	2.500 „
Central	1.500 „
Karabaid	1.000 „
Sawicki	3.000 „
(a. d. n.)	

Ludzie męczący się okrutnie, dusząc się powoli.

Później wynaleziono gaz p. n. „Cyklon”. Jak ujawniła analiza, składał się on z soli cjanowej, która pod wpływem temperatury i wilgoci wytworzyła kwas pruski. Gaz porażał w człowieka wszystkie tkanki oddechowe i w ciągu 15 minut następowała śmierć na skutek uduszenia. Oprawy przez specjalne okienko, zaopatrzone w żarówkę elektryczną, przyglądał się temu okropnemu widowisku.

„Cyklon” posiada niewinny wygląd szaro — zielonych kryształków. Przesyłano go w cylindrach. Praktyczni Niemcy kazali przez oszczędność odsyłać zużyte cylindry z powrotem do fabryki.

Lubelskie Zakłady Mechaniczne nie mają stołówek

Lubelskie Zakłady Mechaniczne to największa fabryka w Lublinie. Produkuje maszyny i narzędzia rolnicze. Zatrudnia obecnie 250 pracowników.

Fabryka stanowi własność prywatną, dyrektorów jest pięciu. Zamówienia wykonuje się ściśle według programu miesięcznego, który ustala dyrekcja wspólnie z robotnikami.

Fabryka nie posiada stołówek. Gdy głos dawnika zwiastuje przerwę obiadową, na obiad wychodzą tylko ci, którzy mieszkają w pobliżu. Reszta spożywa na miejscu posiłki

KOMUNIKAT POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ W LUBLINIE

Wojewódzki Komitet Polskiej Partii Socjalistycznej komunikuje, że termin Zjazdu Sekretarzy Powiatowych Komitetów PPS z terenu Lubelszczyzny uległ zwłozce z przyczyn od WK PPS w Lublinie niezależnych.

Zjazd odbędzie się w dniach 18, 19 i 20 sierpnia b. r.

Obecność poszczególnych delegatów pod rygorem dyscypliny partyjnej obowiązkowa.

Blizsze szczegóły omawia okólnik Nr. 11, który poszczególnym Komitetom Powiatowym otrzymały pocztą.

KOMUNIKAT

W związku z rejestracją pielęgniarek zbrokłych, Urząd Wojewódzki Lubelski prosi, by wykwalifikowane pielęgniarki zbrokłe zgłaszały się w terminie do dnia 15.VIII br. w Starostwach Powiatowych, lub w Zarządach Miejskich miast wydzielonych, podając nazwisko i imię, wiek, wykształcenie, przebieg dotychczasowej pracy pielęgniarskiej z podaniem nazwy instytucji itp.

Ogłoszenia

Kierownictwo Szkoły Specjalnej w Lublinie — przyjmuje zapisy dzieci głuchoniemych i umysłowo upośledzonych.

Informacji udziela Kancelaria Szkoły przy ul. Królewskiej 11. II piętro, w poniedziałki i czwartki w godzinach od 10 do 12-ej.

Kuratorium

Zarząd Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Lublinie zawiadamia, że Walne Zgromadzenie Członków odbędzie się w dniu 4 września 1945 r. o godzinie 11-tej rano w lokalu Spółdzielni w Lublinie, przy ulicy Krak. Przedm. 62 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór prezydium.
- 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia Członków.
- 3) Sprawozdanie Zarządu za okres 1943/44 r.
- 4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej.
- 5) Sprawozdanie o rewizji przeprowadzonej przez Związek.
- 6) Powzięcie uchwał i podział na dwadziąt.
- 7) Zarządzenie budżetu na rok 1944/45.
- 8) Uchwała w sprawie przejścia na zgromadzenia przedstawicieli.
- 9) Wybór nowej Rady Nadzorczej (8 członków i 3 zastępców).
- 10) Ustalenie najwyższej sumy zobowiązań.
- 11) Uchwalenie wysokości udziałów.
- 12) Wodne wnioski.

PRZETARG PUBLICZNY

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Lublinie ogłasza przetarg na dostawę: 1) 21.000 szt. żelazek do lamp naftowych „KOSMOS”, „BAKU” i „ROYAL”. 11.470 szt. palników mościsłych „KOSMOS”, „BAKU” i „ROYAL”. 300 szt. obrotów pod kłosem nr 11 i 15. Oferty na każdy materiał oddzielnie należy składać do skrzynki ofertowej, umieszczonej w hollu gmachu Dyrekcji w Lublinie, ul. Wyszyńskiego nr 14. Termin rozpoczęcia przetargu 26 i września 1945 roku o godz. 10-ej. Blizszych szczegółów udzieli Wydział Zasad D.O.K.P. Lublin.

* Czynny jest napis umieszczony na cylindrach. Wygląda to tak: Nr. patentu 575/593.

Międzynarodowe Towarzystwo dla zwalczania szkodników. Sp. z o. o. TESCH & STABALOW

wyłączone prawo użytku dla obszarów Rzeszy, nad wschodnią Łabą, łącznie z okragiem Sudetów, dla GENERALNEGO GUBERNATORSTWA, dla Komisariatu Rzeszy w krajach Wschodu, dla Danii, Finlandii i Norwegii.

Znaleziony na Majdanku zapas, starczyłby dla wytworcy z milionów ludzi. Fakt ten ma swoją wystarczającą wymowę.

Marja Androchowiczowa.

przyniesione z domów. Przypadkowo widziałem, jak wyglądał obiad robotnika, który mieszka o 5 km. od fabryki. O 7 rano musi być w fabryce, wychodzi więc z domu bardzo wcześnie. Zabiera ze sobą butelkę z herbatą i chleb posmarowany twarogiem z odciśniętego mleka. Tak wygląda główny posiłek w ciągu dnia — obiad człowieka, który przez cały dzień ciężko pracuje.

Wchodzę do odlewni. Stara buda sprzed kilkudziesięciu lat. Dach dziurawy jak rzęszko. Właśnie deszcz zaczyna padać. Robotnicy okrywają śpiesznie maszyny plandemkami, a sami podnoszą kolnierze, kryją się po kątach. W budynku brak słońca, przeciągi takie, że człowiek się wół skręca. O piecach nie ma mowy. Robotnicy mają oczy zaczerwienione.

— To od dymu — tłumaczy jeden z nich. W chłodne dni palimy koks w kociołkach. Dym wyciąga się w oczy, czad wypełnia płucę. Wielu robotników choruje na płucę.

Z ust robotników dowiaduję się, że kiedyś fabryka miała stołówek. Jest kuchnia, są kotły. Robotnicy sami zajmą się pobielaniem kotłów, należy tylko przeprowadzić remont murarski, który wyniesie około 3 tys. złotych.

Taki stan jest nie do pominięcia, zwłaszcza obecnie w tak trudnych warunkach gospodarczych. Stołówka dla robotników, którzy pozabawieni są gotowanej stawy w ciągu całego dnia robotowego powinna — jaknajżybszej być uruchomiona. Ogrodz warzywny przy fabryce dostarczy stołowej warzyw. Rada Zakładowa musi dopełnić tej sprawy.

Na terenie fabryki istnieje Związek Walki Młodych, należy doń do młodych robotników. Nie mają boiska sportowego, a miejsca na terenie fabryki dosyć. Również i tą sprawą powinna się zająć Rada Zakładowa wraz z Dyrekcją. Prawdopodobnie koszt urządzenia boiska nie będzie duży. Młodzież sama przeprowadzi potrzebne roboty.

Lokal świetlicowy fabryka posiada, ale brak jest biblioteki, gier towarzyskich, pism. Świećlica taka nie przyciągnie nikogo, trzeba jej nadać treść. Zorganizowaniem prawdziwej świetlicy, a nie tylko z nazwy, powinna zająć się Rada Zakładowa. Z jednej strony niech wciągnie do akcji samych robotników, z drugiej strony wyrzucił musi pewien nacisk na dyrekcję fabryki dla uzyskania niezbędnych funduszy.

Akcja premiowania rolnictwa

WARSZAWA (Polpress). Akcja premiowania rolnictwa obejmie w nadchodzącym roku gospodarkę daleko szerszą rozmiary niż w okresie minionym. Ministerstwo Aprowizacji i Handlu projektuje wydanie rolnikom w charakterze premii odpowiedniej ilości soli, cukru, marmelady, cukierków, nafty, mydła, zapalek, wyrobów żelaznych, skóry, towarów tekstylnych oraz artykułów gospodarstwa domowego, jak fajansu, szkła i emalii.

Na przydział premii mogą oczywiście liczyć tylko ci rolnicy, którzy wywiążą się całkowicie ze swoich zobowiązań wobec państwa i zdadzą w całości przypadające na nich świadczenia rzeczowe. Ponadto przewiduje się przyznanie dodatkowych premii, gromadom, które w sposób specjalnie zasługujący na wyróżnienie oddadzą świadczenia rzeczowe. Należy przy tej okazji z naciskiem podkreślić, że premie nie są bynajmniej zapłatą za oddane świadczenia. Państwo rozumiejąc trudności, z jakimi walczą rolnictwo przychodzi mu z pomocą rozpraszając jako premie niezbędne dla wsi artykuły przemysłowe.

PODZIĘKOWANIE WOJSKU POLSKIEMU ZA POMOC W ŻNIWACH

My mieszkańcy gminy Anapol, pow. Krasnickiego, tą drogą składamy najserdeczniejsze podziękowanie Wojsku Polskiemu za okazaną nam z Jego strony pomoc przy zbieraniu naszych plonów z pól i łąk ziem nadwiślańskich, największe zniszczonej i zrytej posiekami w czasie wojny. Żołnierze Polscy wierni synowie Ojczyzny Naszej, nie szczędzili swych trudów na polu chwały. Wierzymy w to, że Żołnierze Polski będą nadal szczerze pracować nad podniesieniem kultury, dobrobytu i potęgi Naszej Demokratycznej Rzeczypospolitej Polskiej.

My, ze swej strony przyrzekamy wierność Ojczyźnie Naszej. Wstępować będziemy w ślady najmilszych synów Ojczyzny — Żołnierzy Polskich.

Ob. ppłk. Zieleninowi, który przyszedł nam z pomocą przy przysyłaniu nam żołnierzy i koni do prac rolnych, składamy serdeczne podziękowanie.

Mieszkańcy gminy Anapol

Mieszkańcy gromady Grabówka, pow. Krasnickiego, składamy serdeczne podziękowanie żołnierzom Armii Polskiej, którzy wzięli czynny udział w akcji żniwowej w naszej gromadzie, oddając wielkie usługi i nieocenioną pomoc. Również dziękujemy ob. Iskrze Michałowi, który przyszedł nam do zrozgowiania i przeprowadzenia wspomnianej akcji. Bezinierowna okazana nam ze strony Wojska Polskiego pomoc jeszcze bardziej zacieśniła więzy przyjaźni naszej z Bohaterską Armią Polską.

Podpisy: Zw. Samopomocy Chłopskiej W. Iskra, Antochyż Stefan, Kasperke Janina, Gąsior Stefan i inni.

DYREKCJA LICEUM ADMINISTRACYJNEGO

Gimnazjum Kupieckiego w Łukowie ogłasza konkurs na a nauczycieli komercjalistów i nauczycieli do historii i j. niemieckiego, techniki reklamy i rysunków.

Warunki do omówienia. Zgłoszenia do 20 sierpnia br. 212

Drobne ogłoszenia

TEATR I KINA

Z TEATRU MIEJSKIEGO. Dnia 10 września odbędzie się przedstawienie „Wielki walc” w kinie „Apollo”.

KINO „BALETY” od poniedziałku 11 września 1945 r. wyświetla w ramach programu „Wielki walc” w kinie „Apollo”.

KINO „BALETY” od poniedziałku 11 września 1945 r. wyświetla w ramach programu „Wielki walc” w kinie „Apollo”.

KINO „BALETY” od poniedziałku 11 września 1945 r. wyświetla w ramach programu „Wielki walc” w kinie „Apollo”.

KINO „BALETY” od poniedziałku 11 września 1945 r. wyświetla w ramach programu „Wielki walc” w kinie „Apollo”.

KINO „BALETY” od poniedziałku 11 września 1945 r. wyświetla w ramach programu „Wielki walc” w kinie „Apollo”.

KINO „BALETY” od poniedziałku 11 września 1945 r. wyświetla w ramach programu „Wielki walc” w kinie „Apollo”.

KINO „BALETY” od poniedziałku 11 września 1945 r. wyświetla w ramach programu „Wielki walc” w kinie „Apollo”.

KINO „BALETY” od poniedziałku 11 września 1945 r. wyświetla w ramach programu „Wielki walc” w kinie „Apollo”.

KINO „BALETY” od poniedziałku 11 września 1945 r. wyświetla w ramach programu „Wielki walc” w kinie „Apollo”.

„Wielki walc” Johanna Straussa w kinie „Apollo”.

„Wielki walc” Johanna Straussa w kinie „Apollo”.

„Wielki walc” Johanna Straussa w kinie „Apollo”.

„Wielki walc” Johanna Straussa w kinie „Apollo”.

„Wielki walc” Johanna Straussa w kinie „Apollo”.

„Wielki walc” Johanna Straussa w kinie „Apollo”.

„Wielki walc” Johanna Straussa w kinie „Apollo”.

„Wielki walc” Johanna Straussa w kinie „Apollo”.

„Wielki walc” Johanna Straussa w kinie „Apollo”.

„Wielki walc” Johanna Straussa w kinie „Apollo”.